Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 28 февраль 1974 йил пайшанба ✦ № 50 (15.830). ✦ Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ИНДУСТРИЯСИНИНГ РАПОРТИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, саноат корхоналарининг коллективлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, саноат маҳсулоти реализация қилиш январь-февраль ойи планини муддатидан илгари — 27 февралда бажардилар. Ой охиригача яна бир неча ўн миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

Маҳсулотнинг бир қанча турларини натура ҳисобида ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилди. (ЎзТАГ).

ТЕЛЕГРАММАЛАР АЙИРБОШЛАНДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва Австрия Республикасининг федерал президенти Франц Ионас СССР билан Австрия ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан бир-бирларига табрик телеграммалари юбордилар.

Телеграммаларда Совет Иттифоқи билан бетараф Австрия ўртасидаги муносабатлар ҳар икки мамлакат халқларининг бахт-саодати йўлида, тинчлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш манфаатларига бундан буён ҳам ривожланиши, мустаҳкамланаверишига ишонч изҳор этилади.

Совет Иттифоқи билан Австрия Республикаси ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан А. Н. Косигин ва Австрия Республикаси федерал канцлери Бруно Крайский бир-бирларига табрик телеграммалари йўлладилар.

Телеграммаларда СССР билан Австрия ўртасидаги муносабатлар замон синовидан ўтганлиги, мустаҳкам ва тинчликсевар муносабатлар эканлиги уқтириб ўтилади ҳамда бу муносабатларни янада ривожлантириш ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушади, Европада тинчлик ва самарали ҳамкорлик ишига хизмат қилади, деб ишонч билдирилади.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йил

ЗАФАРЛАРИМИЗ — ЮБИЛЕЙГА!

ИЛҒОРЛАР КЕНГАШИ

ТЕРМИЗ, 26 февраль. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Сурхондарё область қишлоқ хўжалик илғорларининг курултойи бўлиб ўтди. Курултойда область қишлоқ меҳнаткашларининг 1973 йилги иш якунлари ва беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида улар олдида турган вазифалар муҳокама қилинди.

Область колхозлари ва совхозларининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан бу йил давлатга 460 минг тонна пахта, шу жумладан 140 минг тонна ингичка толали пахта етиштириш ва давлатга сотиш мажбуриятини олдилар.

ҚАРШИ, 27 февраль. (ЎзТАГ). Кеча бу ерда Қашқадарё область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши илғорларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш қатнашчилари ўтган қишлоқ хўжалик йилининг якунларини, беш йилликнинг тўртинчи, ҳал қилувчи йили вазифаларини муҳокама қилдилар.

Қашқадарёликлар КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан бу йил давлатга 370 минг тонна пахта, 279 минг тонна ғалла, 2,9 минг тонна гўшт, 45 минг тонна сут сотишга, маҳсулотнинг ана шу турларини етиштиришда планларни дарҳол ошириб бажариш мажбуриятини олдилар.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг республика социалистик мусобақаси натижалари якунланиб, 1973 йилги халқ хўжалик планини муддатидан олдин бажарганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи Андижон областига тантанали вазиятда топширилди.

Мукофотни областга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин топширди.

Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Раҳмонов 1973 йилда меҳнат муваффақиятлари учун мукофотланган Андижон шаҳрига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини топширди. (ЎзТАГ).

* * *

ФАРҒОНА, 27 февраль. (ЎзТАГ). Кеча тантанали вазиятда Фарғона шаҳрига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи топширилди. Шаҳар бу юксак мукофотга 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимлари республика социалистик мусобақаси якунлари бўйича сазовор бўлди. Қизил байроқни шаҳар вакилларига Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддинов топширди.

* * *

Ўзбек киночиларига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва республика комсомоли Марказий Комитетининг байроғи ҳамда СССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитети ва маданият ходимлари касаба союзи марказий Советининг кўчма Қизил байроғи тантанали суратда топширилди.

«Ўзбекфильм» киностудияси ходимлари 1973 йилги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб қабул қилган мажбуриятларини муддатидан олдин адо этдилар.

Ғолиб киночиларга байроқларни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. Хўжаев ва СССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитети раисининг ўринбосари В. Александров ўртоқлар топширдилар.

СУРАТДА: (чапдан) ташаббускор шофер Ҳ. Абдужабборов, автобаза машиналаридан фойдаланиш бўлими бошлиғи М. Худойшукуров, бош инженер Э. Аметов, партия ташкилоти секретари П. Пак ва маҳаллий комитет раиси Ф. Шоназаров ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

Беш йиллик зарбдорлари минбари

БУ ШУНДАЙ КАСБКИ...

Ҳабибулла АБДУЖАББОРОВ,
Бекободдаги 16-автобазанинг Меҳнат Қизил Байроқ орденли шофери.

Йигирма йилдирки рулдаман. Юк машиналарини бошқараман. Тоғ карьеридан цемент комбинатига, комбинатдан карьерга қатнайман. Асосий вазифам — цемент комбинатига хом ашё ташиш. Машинамдан кўнглим тўқ. «КрАЗ-256-Б» маркали машина бир йўла 12 тоннадан зиёд юк кўтара олади. Унинг металл кузовини иш шароитимизга мослаштириб олганмиз. Тош ташишга мўлжаллаб, кузовни бир қават бақувват ва чидамли металл қоплама билан мустаҳкамлаганмиз. Корхонамиз маъмурияти ва партия ташкилоти самарали ишлашимга катта ёрдам кўрсатиб келмоқда.

Яқинда иқтисодчимиз мени ҳайрон қолдирадиган қизиқ гапларни айтди. «Биласанми, Ҳабибулла! Сен босиб ўтган йўлларни учма-уч қилиб улаганда ер шарига белбоғ, ташиган тошларингни бир ерга жамлаганда кўкўпар тоғ бўлади», деб қолди. Ҳақиқатан ҳам бундай ўйлаб қарасам, ўтган йиллар мобайнида анчагина иш бажариб қўйибман. Саккизинчи беш йилликда пландан ташқари 416 минг тонна юк ташидим. Меҳнат унумдорлигини 41,4 процент оширишга эришдим. Бу, айтишга осон. Қанча ҳаракат, уйқусиз тунлар, заҳмат, кураш, ғайрат. Яхши ният билан қилинган меҳнат ҳеч қачон зое кетмайди. Кимки ўз касбини севса, тадбиркорлик билан иш тутса, асло кам бўлмас экан. Менинг меҳнатларимни партия ва ҳукуматимиз қадрлаб, кўксимга Меҳнат Қизил Байроқ орденини тақиб қўйди.

Шоферлик — шундай касбки, у ҳамиша ҳаракатни, курашни, кўзланган мақсад сари интилишни, техникани жон-дилдан севишни, уни кўз қорачиғидай асрашни талаб этади. Автомобиль бир қарашда жуда чидамли туюлади. Лекин, кичкинагина бўлиб кўринган носозликка эътиборсиз қаралса, кўп ўтмай у машинани ҳаракатдан тўхтатади. Ишда унум бўлмайди. Қимматли вақтлар бекорга ўтади. Мен ана шундай камчиликларга эътиборсиз бўлмайман. Машинамнинг бирор қисмида сал етишмовчиликни англадимми, имкони борича ўша фурсатнинг ўзида созлашга ҳаракат қиламан.

Шоферликни ёшликдан орзу қилардим. 10-синфни битириб, Бекободдаги 16-автобазага ишга кирганимда ҳали ғўр йигитча эдим. Кўп нарсаларга тушунмасдим. Техника деганда ҳеч қачон бузилмайдиган машина кўз олдимга келарди. Дастлаб, слесарга шогирд тушдим. Автомобилларнинг ишчи қисмлари ва аппаратларини ўргана бошладим. Бўш вақтларимда эса шоферлар тайёрлайдиган курсда ўқидим. Менга эскироқ бир машинани топширишди. «Шуни созлаб ҳайдаб тур, синовдан яхши ўтсанг, янги машина берамиз» дейишди. Шу-шу автомобиль менга доимо ҳамроҳ, суянчиқ бўлиб қолди. Ўша пайтлардаги қувончимни сўз билан ифодалай олмайман. Туну кун машинам атрофида парвона эдим. Тун яримдан оққанда ҳам уйқумдан уйғониб кетардим. Кўз олдимда доимо машинам гавдаланиб турарди. Автомобилимни ювиб тозалардим, қисмларини мойлардим. У ҳамиша мен айтган ердан чиқаверди. Ҳуда-беҳудага тихирлик қилмади. Ғалаба ортидан ғалаба келтиравердди.

Тўққизинчи беш йиллик бошланди. Мен автобаза ишчи-хизматчилари умумий йиғилишида ўз зиммамга оширилган мажбурият олдим. «Беш йиллик топшириқни тўрт йилда бажараман!», дея сўз бердим. Баъзи ҳамкасбларим ишонишмади. «Машинангга қанот ўрнатиб, самолётдек учсанг ҳам уддалай олмайсан. Кўп баланд кетдинг, йигит», дейишди. Мен ўз сўзимда маҳкам туриб олдим. Вақт ўтаверди. Имкониятларимни ишга солиб, кўпроқ юк ташиш, автомобилдан фойдаланиш коэффициентини тағин ҳам ошириш, мавжуд резервларни қидириб топиб, уларни жорий этиш устида ўйладим, изландим. Ҳаракатларим зое кетмади. Ишимга унум кирди. Кунлик топшириқларни ошириб бажара бошладим. Лекин, бу олган юксак мажбуриятимни бажариш учун ҳали кўп иш қилишим кераклигини билардим.

Автомобиль ремонтига, машинага юк ортиш-туширишга кетадиган вақтни қисқартириш мумкинми? Автомобилга техник хизмат кўрсатишни ишдан кейин ҳам амалга оширса бўладику. Арзимаган баҳоналар билан машинани тўхтатавериш ҳам иш унумига путур етказади. Ана шуларни ўйлаб қолдим.

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилига ҳали якун ясалмасданоқ, катта ютуқни қўлга киритдим. Зиммамга олган шахсий беш йиллик топшириқни уч йилда ошириб адо этдим. Автомобилдан фойдаланиш коэффициентини нормадаги 66 процент ўрнига 89 процентга етказдим. Планга қўшимча 39 минг тонна қурилиш материали ташиб, 4,5 тонна ёқилғи, 14 комплект шина, 21 минг сўмликдан зиёд эҳтиёт қисмлар тежаб қолишга муяссар бўлдим. Ўзбекистон ССР Автотранспорт министрлигидан корхонамизга келган телеграммада айтилишича, менинг бу муваффақиятим республика миқёсида рекорд кўрсаткич экан.

Мен раҳбарлик қилаётган бригада коллективи ҳам ҳал қилувчи йил планини ошириб бажарди. Музаффар Абдуллаев, Роман Ни, Ниёзий Салимонов, укаларим Нурулла ва Хайруллалар ўз топшириқларини ошириб бажаришди. Улар ҳам автобаза маъмуриятининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирланишди.

Бригадамиз аъзолари Сергей Ким бошлиқ бригада коллективи билан бир неча йилдан буён мусобақалашиб келади. Фахрланадиган жойи шундаки, бизнинг бригадамиз ҳамиша пешқадам.

Менга обрў-эътибор берган нарса — касбимга бўлган меҳр-муҳаббат, ихлос. Машинамнинг ўзига хос ёқимли ҳиди ҳам, йўлбарслардек ўкириб юриши ҳам менга ҳузур бахш этади. Бир кун «КРАЗ»имни кўрмасам, ҳаловатим йўқолади. Шу сабабдан уч ака-укамни ҳам шоферликка тортдим. Улар ҳам шу автобазада ишлашади. Уйда давра қурсак, дастурхон устидаги суҳбатимиз ҳам машина ҳақида боради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республикамиздаги бир группа илғор ишчиларнинг беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш, бир беш йилликда икки беш йиллик планни уддалаш учун бошлаган ташаббусларини маъқуллаб, қарор қабул қилди. Улар орасида менинг ҳам номим борлигидан бахтиёрман. Ўйлайманки, биз бошлаб берган ташаббус республикамиз бўйлаб кенг қанот ёзади. Қалбида ўти, билагида ғайрати бўлган кўплаб турли касб эгалари бизнинг сафимизга қўшилади.

Ўз имкониятларимни чамалаб чиқиб ва Ўзбекистон ССР ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида қуйидаги оширилган социалистик мажбуриятни қабул қилдим: «1974 йил 1 июлигача йиллик ишлаб чиқариш топшириғимни бажариб, пландан ташқари 45 минг тонна халқ хўжалик юклари ташийман. Бу, бир йилда икки йиллик норма деган гап. 1975 йил охиригача эса ўнинчи беш йиллик топшириқларимни ҳам барча кўрсаткичлар бўйича шараф билан бажараман. Автомобилдан фойдаланиш коэффициентини 92 процентга етказишга, 3,2 тонна дизель ёнилғиси, 11 комплект шина, 1,7 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар тежаб қолишга эришаман. Ҳар йили уч-тўртта ёш шоферга касб ўргатаман. Бунинг учун барча имконият ва резервларни ишга солиб, сўзимнинг устидан чиқаман.

Ўзбекистонлик барча ҳамкасбларимни шижоат кўрсатиб ишлашга, кўплаб халқ хўжалик юклари ташиб, белгиланган топшириқларни ошириб бажаришга, техникани авайлаб-асрашга, юк ташиш таннархини арзонлаштиришга чақираман. Шундай ғайрат ва жасорат кўрсатайликки, биздан жонажон Ватан ва эл-юртимиз миннатдор бўлсин!

А. Н. КОСИГИН ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар доимий вакиллари — ҳукумат бошлиқларининг ўринбосарлари: Т. Цолов (Болгария), Д. Лазар (Венгрия), Г. Вайс (ГДР), Ф. Браво Пардо (Куба), Д. Гомбожав (Монголия), М. Ягельский (Польша), Г. Рэдулеску (Руминия), М. А. Лесечко (СССР), Р. Рогличек (Чехословакия)ни, шунингдек ЮСФР Иттифоқ ижроия вечасининг аъзоси Н. Орландични ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг секретари Н. В. Фаддеевни қабул қилди.

Учрашув самимий, дўстона вазиятда ўтди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми илмий тадқиқот ишларида ва республиканинг ташқи иқтисодий алоқаларини ривожлантиришда актив қатнашганлиги учун, шунингдек туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Госплани ташқи иқтисодий алоқалар бўлимининг бошлиғи Мария Аркадьевна **Осетровани** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми давлат банки системасида кўп йиллар ва самарали ишлаганлиги учун давлат банки Андижон область конторасининг бошқарувчиси Маннон Алимович **Раззоқовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми цирк санъати соҳасида кўп йиллар ва самарали ишлаганлиги учун Мирза **Дўстмуҳамедовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ҲОСИЛ МЕЗОНИ

Деҳқон баҳори бошланишига саноқли кунлар қолди. Ҳадемай чигит, маккажўхори, беда экиш бошланади. Эндиги муҳим вазифа қишлоқ хўжалик экинлари, ҳусусан пахтадан юқори ҳосил олиш учун етарли миқдорда сараланган уруғлар тайёрлаш, экин-тикинни қисқа фурсатда ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказишдан иборатдир.

Уруғ — ҳосилнинг онаси, навли, районлаштирилган, касалликларга бардошли уруғлар юқори ҳосил беради, етиштириладиган маҳсулотларнинг миқдори, сорти ва сифати, таннархининг арзонлашуви, самарадорлик, рентабелликнинг ошиши кўп жиҳатдан ва асосан давлат стандартига тўла мос келадиган уруғлар тайёрлаш ва экишга боғлиқдир. Уруғчилик социалистик деҳқончилигимизнинг таркибий қисмидир.

Уруғчилик ҳақида гап борганда, биринчи навбатда пахта чигити, буғдой, арпа, маккажўхори, оқжўхори, шоли, нўхат, мош, ловия, нут дони, беда, сабзавот ва полиз экинлари уруғи назарда тутилади. Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрликлари, селекциячи-уруғшунос олимларимиз, миришкор деҳқонларимизнинг бунёдкорлик меҳнатлари туфайли 1974 хўжалик йили учун барча хил қишлоқ хўжалик экинларидан етарли миқдорда сараланган уруғлар жамғариб олинди ва давлат омборларида кўз қорачиғидек асралмоқда. Республикамиздаги уруғчиликка ихтисослаштирилган хўжаликлар навли чигит тайёрлаш топшириқларини муваффақиятли адо этдилар.

Бу йил пахтакор хўжаликларнинг эҳтиёжи учун 225,2 минг тонна навли чигит, шу жумладан, 12 минг 800 тонна туксизлантирилган чигит талаб этилади, шунча чигит бор. Вазифа — уни тозалаб, туксизлантириб, дорилаб, экишга тезроқ шайлашдан иборат. Наманган областида пландаги 8,5 минг тонна ўрнига 10 минг тонна чигит тозалаб қўйилди, уруғлиқни туксизлантириш, дорилаш тезлаштирилмоқда.

Бироқ, Хоразм областида 14 минг тонна чигитдан энди 7 минг тоннаси тозаланди. Қорақалпоғистон Автоном республикасида бу борадаги топшириқ 50 процент ҳам бажарилгани йўқ, уруғлиқни туксизлантириш ва дорилаш пайсалга солинмоқда. Шу кунгача республика бўйича туксизлантирилган чигит тайёрлаш планининг 55 процент бажарилишини қандай баҳолаш керак? Республика Пахта тозалаш саноати министрлиги уруғлиқ чигит тайёрлашдек муҳим топшириқни тезроқ бажаришда ташаббус кўрсатиши лозим. Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатдики, уруғлиқ чигит яхши тайёрланиб, вақтида ташиб олинганда, энг яхши агротехника муддатида экилгандагина пахтадан юқори ҳосил олинади.

Февраль ойининг кейинги ўн кунлигида республикамиз бўйича юқори кондицияли буғдой уруғи тайёрлаш 448 тонна, арпа 800 тонна, шоли 800 тоннадан зиёд, беда уруғи тайёрлаш 400 тонна кўпайтирилди, Самарқанд ва Фарғона областларининг хўжаликларида бошоқли экинларнинг уруғини тозалашда анча ўсиш бўлди. Тошкент областининг хўжаликлари ўн кунликда қарийб 350 тонна, «Каракалпакирсовхозстрой»га қарашли совхозлар 473 тонна шоли уруғини тозалаб, кондиция талаблари даражасига келтирдилар. Автоном республиканинг Чапаев номли, «Равшан» шоликорлик совхозларида уруғлиқни тозалаб, экишга шайлаш тезкорлик билан олиб борилмоқда.

Наманган ва Хоразм областларида беда уруғини тозалаш тугалланди. Андижон, Қашқадарё ва Фарғона областларида бу муҳим иш меёрига етказилмоқда. Тўрткўл ва Амударё районларида тозаланиб сараланган уруғлар экилиши туфайли беда ҳосилдорлиги йилдан-йилга кўтарилмоқда.

Афсуски, шоли ва беда уруғини тозалаб, давлат кондицияси даражасига келтириш, экишга тайёрлаш ҳамма жойда ҳам яхши ташкил қилинган деб бўлмайди. «Каракалпакирсовхозстрой»нинг кўпчилик хўжаликларида шоли уруғини тозалаш сусткашлик билан олиб бориляпти, умуман автоном республикада 14 минг тонна уруғдан энди 4 минг тоннаси кондиция талаблари даражасига келтирилди. «Октябрь», «Қораўзак» совхозларида ҳали уруғлиқ шолига қўл урилган эмас. Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлигига қарашли «Сирдарё», «СССР 50 йиллиги», «Ал Хоразмий» шоликорлик хўжаликларида ҳам шундай ачинарли аҳвол юз бермоқда. Бундай камчиликнинг содир бўлишига сабаб шуки, шу мақсад учун етарли ишчи кучи ажратилмаяпти, машиналар тўла ишга туширилмаяпти, мутахассислар ташаббус кўрсатмаяпти, «ҳали фурсат эрта» деган зарарли кайфиятга барҳам берилмаяпти.

Маккажўхорикорларимиз бу йил дон ва кўкпоя етиштиришни кескин кўпайтирмоқлари керак. Республика комсомол-ёшлари бир миллион тонна маккажўхори дони тайёрлаш ташаббуси билан майдонга чиқдилар. Жойларда кўплаб янги маккажўхорикорлик бригадалари тузилди, уларга унумдор ерлар, кучли техника воситалари ажратиб берилди. Бу улкан ишнинг бошланишидир. «Дала маликаси»дан юқори ҳосил олиш учун сараланган уруғлиққа эга бўлиш, кўкламни пухта ҳозирлик билан кутиб олиш керак. Афсуски, баҳор эшик қоқаётганига қарамай эндигина 50 процент маккажўхори уруғи саралаб бўлинди, холос.

Республиканинг Октябрь, Пахтакор районларида катта майдонларга беда экиш планлаштирилган. Бироқ беда уруғи тайёрлаш талаблар даражасидан орқада қолмоқда. Шундай аҳволни Оқолтин, Гулистон районларида ҳам кўриш мумкин

Қишлоқ хўжалик экинлари уруғини тезкорлик билан тозалаб, давлат кондицияси даражасига келтиришни таъминлаш совет, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз, совхоз раҳбарларининг бош вазифасидир. Ҳамма маркадаги машина ва механизмлар тўла ишга туширилиши, кунлик графиклар сифатга асло ҳалал етказилмаган ҳолда ошириб бажарилиши керак, бу борада ҳалол меҳнат қилаётган кишилар рағбатлантирилиши лозим. Экиш агрегатлари далага чиқарилганга қадар ҳамма хўжаликлар етарли миқдорда сифатли уруққа эга бўлиши зарур. Бу экинлар экишни қисқа фурсатда ўтказишнинг муҳим шартидир.

Келаси йиллар учун қайси хўжаликда қанча уруғ тайёрланиши ишлаб чиқариш планида ўз аксини топиши лозим. Унумдор ерлар уруғлиқ участкалари учун ажратилиб, иш бошига ўқимишли, ташкилотчи кадрларни қўйиш мақсадга мувофиқдир. Уруғлиқ участкалари хўжаликларга кўплаб соф фойда келтирсин, бунинг учун гентарларнинг тўла, кўчатлар сонининг бут бўлишига эришмоқ чораларини кўрмоқ зарур. Партия ташкилотлари уруғлиқ тайёрлаш устидан назоратни кучайтирмоқлари керак.

Москвада Қорақалпоғистон маданияти кунлари

ОЛТИН КЎПРИК

Яқиндагина Қорақалпоғистонда бўлиб ўтган РСФСР адабиёти ва санъати кунлари тантаналари энди Ватанимиз қалби — Москвага кўчди. Қардошлигимиз ва дўстлигимизнинг ёрқин байрамига айланиб қолган бу кунлар икки қардош халқ дили ва тилини туташтириб турувчи олтин кўприклардан бири бўлиб қолди.

Қорақалпоғистоннинг Россияга ихтиёрий қўшилганига 100 йил тўлиши муносабати билан 28 февралдан бошлаб улуғ Советлар мамлакатининг буюк шаҳри — Москвада Қорақалпоғистон маданияти кунлари ўтказилади. Бу биз, қорақалпоқлар учун катта фахрдир.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасидан кейингина Автоном республикада саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданият мисли кўрилмаган даражада ривожланди.

Қорақалпоқ халқи ўзининг кўп асрлик маданиятига, қадимий музика тарихига эга. Асрлар ва насллар синовидан ўтган ва ўсган ажойиб анъаналаримиз бор.

Сўнгги йилларда республикамиз маданий ҳаётида катта ўзгаришлар рўй бермоқда. Талантли қалам аҳиллари, ажойиб санъаткорлар, композиторлар етишиб чиқди. Улар бизнинг фахримиздир. Илгари фақат якка ижрочи бахшилар, жирловчилар ижросидагина музика ва қўшиқчилик санъати мавжуд эди. Эндиликда етук театр ва музика санъатимизга, қўшиқчилигимизга эгамиз. Халқимиз композиторлар яратаётган хор ва симфония, оркестр учун вокал музикалар ҳамда кантаталар тингламоқда. Халқ чолғу асбоблари оркестри ижросида ранг-баранг куйлар эшитиб ҳузур қилмоқда.

Қорақалпоқ профессионал маданиятининг яратилиши ва камол топишида К. С. Станиславский номли Қорақалпоқ давлат музикали драма театрининг роли бениҳоя катта. Шунингдек, 1936 йилда ташкил этилган музика мактаби, кейинчалик тузилган филармония ва халқ чолғу асбоблари оркестрининг яхши хизматларини айтиб ўтиш мақсадга мувофиқдир. Музика маданиятини ривожлантиришда катта ишлар қилинди. Шаҳар ва районларда қатор музика мактаблари, музика ва хореография билим юртлари ташкил этилди.

Иттифоқдош республикаларда, шунингдек, областларда ўн кунликлар, маданият кунларининг ўтказилиши Совет Қорақалпоғистони маданияти ва санъатининг янада ривожланишида янги йўл очиб берди.

Маданият кунларида ёзувчи, шоир ва драматурглардан Иброҳим Юсупов, Жўлмирза Оймирзаев, Тиловберган Жумамуродов, Тулепберган Қайипберганов, Тулепберган Матмуродов, «Амударё» журналининг бош редактори, шоир У. Хўжаназаров, СССР халқ артисткаси Ойимхон Шомуродова, Қорақалпоғистон АССР Композиторлар союзи бўлимининг раиси Олимжон Халилов, Бердах номидаги Давлат филармонияси директори Байрам Матжонов, рассомлардан Қ. Бердимуродов, И. Қуттимуродовлар пойтахт завод ва фабрикаларида, корхона ва ташкилотларда, олий ўқув юртлари ва маданият муассасаларида бўлишиб, ишчилар, зиёлилар ва студент ёшлар билан учрашадилар, санъатларини намойиш этадилар. Шунингдек, маданият кунларида Бердах номидаги Қорақалпоғистон Давлат филармонияси ашула ва рақс ансамбли, «Қирққиз» халқ ансамбли, «Дўстлик» вокал ансамбли коллективлари ҳам иштирок этади. Маданият кунларида республикамиздан икки юздан кўпроқ киши қатнашади.

Москвада ўтказилаётган Қорақалпоғистон маданият кунлари дўстлик, қардошлик ва ижодий ҳамкорлигимизни янада мустаҳкамлайди.

А. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
Қорақалпоғистон АССР маданият министри.

ФИДОКОРОНА МЕҲНАТ САМАРАСИ

Тўққизинчи беш йиллик босмахонамиз коллективи учун катта меҳнат ғалабалари ва ижодий изланиш йиллари бўлмоқда. Маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш давлат планлари ортиғи билан адо этилаётир. Ишчиларнинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги ҳар қачонгидан ҳам кўтарилиб бормоқда.

Бунга ўтган 1973 йил натижалари яққол мисол бўла олади. Беш йилликнинг ҳал қилувчи йили социалистик мусобақа кенг оммавийлашгани, ишлаб чиқариш самарадорлиги янада ошганлиги билан диққатга сазовор бўлди. Маҳсулот реализация қилиш ва меҳнат унумдорлигини ошириш планлари муддатидан анча олдин ўринланди. Планга қўшимча тайёрланган маҳсулот салкам 40 минг сўмликни ташкил этди. Бу ютуқларимиз СССР Министрлар Советининг полиграфия, нашриётлар ва китоб савдоси Давлат комитети ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғи ҳамда пул мукофоти билан тақдирланди.

1974 йил ҳар бир совет кишиси сингари бизнинг босмахонамиз ишчилари учун ҳам ниҳоятда масъулиятлидир. Катта байрам — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейи яқинлашиб келмоқда. Ана шу муносабат билан зиммамизга катта мажбурият олганмиз. Муқобил план бўйича 288 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришимиз, унинг фақат юқори сифатли бўлишига эришишимиз лозим.

Ваъда вафоси билан чиройли дейишади. Ҳозирги бутун ҳаракатимиз ва фикр-ўйимиз ана шу мақсадимизни амалга оширишга қаратилган. Ишчилар ўзаро мусобақа асосида меҳнат қилаётирлар. Ольга Гончар, Розия Абсаломова, Маҳамаджон Абдуллаев, Нина Пилаева, Роҳла Йўлдошева сингари пешқадам ишчиларимиз 1975 — 1976 йиллар ҳисобига маҳсулот тайёрлашяпти. Январь ойи плани ортиғи билан адо этилганлиги коллективимиз тўққизинчи беш йилликни катта зафарлар билан нишонлаш йўлида астойдил куч-ғайрат сарфлаётганлигидан дарак бериб турибди.

И. МАНСУРОВ,
Бекобод шаҳар босмахонасининг директори.
Р. ҚОДИРОВ,
Босмахона партия ташкилотининг секретари.

АТЕИСТИК ПРОПАГАНДАГА БАҒИШЛАНГАН КОНФЕРЕНЦИЯ

Октябрь районидаги 245-мактабда меҳнаткашларни атеистик руҳда тарбиялашга бағишланган конференция бўлиб ўтди. Конференцияга райондаги ҳамма маҳалла комитетларининг раислари, активлар, лекторлар, пропагандистлар — жами 400 дан ошиқ киши қатнашди.

Конференция қатнашчилари район партия комитетининг секретари С. Усмонованинг «Районда илмий атеистик пропаганданинг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари», профессор А. Ортиқовнинг «Ўзбекистонда В. И. Ленин илмий атеистик меросининг тарқалиши ва унинг тантанаси», фалсафа фанлари кандидати М. Усмоновнинг «Янги урф-одатлар ва маросимлар, диний сарқитларни бартараф этишда уларнинг аҳамияти» деган мазмундаги доклад ва лекцияларини тингладилар.

Малакали ва тажрибали лекторлар томонидан ўқилган бу лекциялар конференция қатнашчиларида катта таассурот қолдирди. Шунингдек, айрим маҳалла комитетларининг атеистик пропаганда соҳасида олиб бораётган амалий иш тажрибалари конференцияда умумлаштирилди. «Янги шаҳар» маҳалла комитетининг раиси Р. Мелиқулов илмий атеистик пропаганда ишларида эришилган ижобий натижалар ҳақида гапириб берди.

Ж. МАҲМУДОВ.

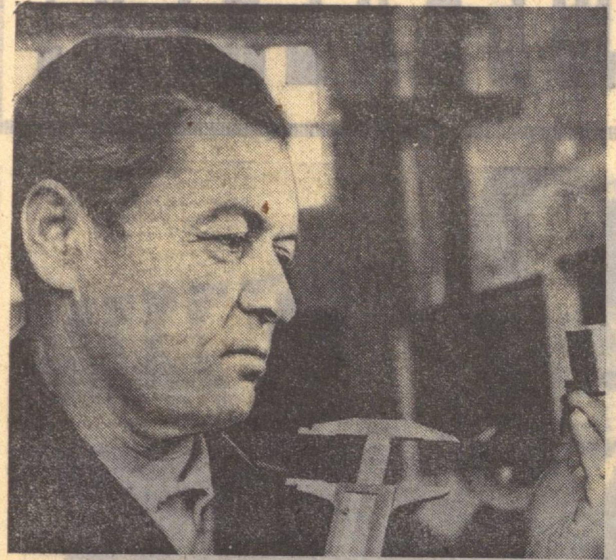

ТАШАББУСНИНГ ҚАНОТИ

Республикамиз саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари бўйлаб ажойиб ташаббус қанот қоқди. Тўққизинчи беш йилликнинг тўққиз зарбдори беш йилликнинг қолган вақти ичида ўнинчи беш йиллик топшириқларини ҳам бажариш юзасидан ташаббус билан чиқди. Тўққизлар ташаббусига актив қўшилган Тошкент шаҳри саноат корхоналари коллективлари ҳам ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олиб ишламоқдалар. Суратларда: (юқоридан) электраппаратлари заводининг тажрибали слесари Ҳ. Холматов, 1- пойафзал фабрикасининг илғор ишчиси В. Иброҳимова, трактор заводи пешқадами А. Гусанов. Уларнинг ҳар бири кунлик топшириқларини мунтазам ошириб бажариб, кўпчиликка ибрат бўлишяпти.

И. Глауберзон, А. Тўраев ва Ж. Тўраев фотолари.

ТОҒЛИ БАДАХШОН ОБЛАСТИГА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

ХОРОГ, 27 февраль. (ТАСС). Кеча область партия комитети билан меҳнаткашлар депутатлари Тоғли Бадахшон автоном область Советининг қўшма тантанали мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис областга Халқлар дўстлиги орденини топширишга бағишланди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Мажлисда Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Расулов табрик нутқи сўзлади. У тўпланганларни, областнинг барча меҳнаткашларини областнинг Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги билан КПСС Марказий Комитети ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шахсан ўртоқ Л. И. Брежнев номидан, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан қизғин қутлаб, коммунистик қурилишда янгидан-янги ғалабалар тилади. Нотиқ бу мукофот Совет Помири меҳнаткашларининг ССР Иттифоқини, Ватанимиздаги миллатлар ва элатларнинг қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлаш ишига қўшган ҳиссасига партия юксак баҳо берганлигидан далолат бераётганлигини таъкидлаб ўтди.

Ж. Расулов СССР Олий Совети Президиумининг Тоғли Бадахшон автоном областини Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармонини ўқиб берди ва орденни область байроғига тақиб қўйди. Сўнгра мажлисда сўзга чиққан нотиқлар область меҳнаткашлари совет Ватанининг қудратини мустаҳкамлашга қўшган ҳиссасига юксак баҳо берганликлари учун Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига астойдил миннатдорчилик изҳор этдилар. Улар автоном область меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қўйган вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш учун, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун, бутун куч ва билимларини сарфлайдилар деб, партия ва ҳукуматни ишонтирдилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига якдиллик билан табрикнома қабул қилдилар.

Қисқа хабарлар

ҚЎҚОН. «Узсельстройдеталь» тресги бинокорлик материаллари комбинати ҳар бирида 200 сигир боқиладиган йиғма молхоналарни кўплаб тайёрлаб чиқара бошлади. Бир хилдаги чорвачилик бинолари комплекси йиғма пойдевордан, устунлардан, ёпиладиган плиталардан, девор ва бошқа конструкциялардан иборат. Корхона бу йил Наманган ва Андижон области хўжаликларига 40 тача шундай йиғма молхоналар тайёрлаб беради.

* * *

ҚАРШИ. Яккабоғ, Бешкент ва Косон районларининг марказларида ҳунар-техника билим юртлари қурилиши бошланди. Бу бинолар 1975 йилда фойдаланишга топширилиши керак. Ҳар бир билим юрти учун 2 миллион сўмдан маблағ ажратилган. Билим юртлари республика хўжаликлари учун механизаторлар тайёрлайди. Бу биноларни республика Қишлоқ қурилиши министрлигининг 19-бинокорлик тресги барпо этмоқда.

* * *

НАМАНГАН. Жийдакапа билан Наманган ўртасида 11 километр масофада сув қувури қурила бошланди. Шаҳардаги энг катта корхона ипак ва костюмбоп газламалар комбинати, шунингдек шаҳардаги уй-жой районларини сув билан таъминлаш проблемаси тўла ҳал этилди. Бу қувурга сув Қорадарё ўзани остида топилган ер ости манбаларидан, олинади.

* * *

АНДИЖОН. Давлат комиссияси Андижондаги электр машинасозлик заводининг иккита электр двигателига Сифат белгиси берди. «Д-80В-6П», ва «Д-80А-4П» маркали бу моторлар айниқса қишлоқ хўжалигида манзур бўлмоқда. Химиявий аралашма таъсирига бардош бера оладиган бу двигателлар паррандачилик фабрикаларида ҳавони тозалаб туриш учун фойдаланилмоқда. Завод беш йилликнинг тўртинчи йилида 35 мингта шундай мотор ишлаб чиқаради.

* * *

КОНИМЕХ. «Октябрь 40 йиллиги» совхозининг қишлоқ кутубхонасида чорвадорлар учун махсус кўргазмалар ташкил қилинди. Бу кўргазма чорвачилик фермалари ишининг қизиқарли тажрибаси тўғрисида, ажойиб меҳнатчилар ҳақида ҳикоя қилади.

Кутубхонада «Чорвадорлар овози» деворий газетаси мунтазам равишда чиқарилмоқда. Газетада чўпонлар тўғрисидаги материаллар чиқади, адабиёт янгиликлари ҳақида обзорлар, китоблар тўғрисида китобхонларнинг фикри бериб борилади. (ЎзТАГ).

Жонкуяр кишилар

ШИФОКОР

Ўз ҳаётини инсон саломатлигини сақлашга бағишлаган шифокорлар жуда кўп. Улар кундалик ишлари билан меҳнаткашлар таҳсинига сазовор бўлмоқдалар. Фозил Очилов ҳам ана шундай шифокорлардан бири. Бу тажрибали жарроҳни республика шифокорлари кўпроқ соғлиқни сақлашнинг ташкилотчиси сифатида танийдилар.

Улуғ Ватан урушининг шиддатли йилларида у Тошкент Давлат медицина институтида ўқирди. Қўлига дипломни олганида уруш тамом бўлган, ҳамма бу уруш асоратларини тугатишга отланган пайт эди. Фозилни Олтиариқ район касалхонасига ишга юборишади. Бу ерда ишлаш ёш врач учун катта имтиҳон бўлди. Аввало, врачлар етишмас, касалликлар кўп бўларди. Ёш мутахассис районда медицина хизматини ташкил этиш билангина шуғулланиб қолмай, ўзи ҳам касалларни қабул қилар, даволар эди. Бунинг учун вақт билан ҳисоблашмай ишлашга тўғри келарди. Очилов бу қийинчиликларни шараф билан енгди.

Район касалхонасида бош врач, сўнгра район соғлиқни сақлаш бўлими мудири лавозимида ишлар экан, касалхонанинг болалар бўлимини, хирургия, терапия бўлимларини кенгайтирди, колхозларда участка касалхоналари очди. Урушдан кейинги даврларда бу жуда катта муваффақият эди. Ёш врач меҳнатсеварлиги, ташкилотчилик қобилияти туфайли ҳамма қийинчиликларни дадил енгарди. Шунинг учун ҳам Чимён бальнеология касалхонасининг ишини яхшилаш масаласи кўтарилганда бу муассасани кадрлар билан мустаҳкамлаш учун биринчи навбатда Фозил Очилов юборилди.

Баъзан шундай бўладики, касалхоналарнинг бош врачлари кўпроқ ташкилий ва хўжалик ишлари билан шуғулланадилар. Ишни яхшилаш учун шундай қилишга тўғри келади. Чимёнда ҳам худди шундай бўлди. Очиловни янги қурилаётган корпус олдида, қурилиш ташкилотларида тез-тез учратиш мумкин эди. Унинг ғайрати туфайли янги корпуслар қад кўтарди, шифохоналар кенгайтирилди.

Фозил уруш вақтида олган билими камлик қилаётганлигини сезди. Давр билан баравар қадам ташлаш учун назарий билимини доим ошириб бориш, ўз устида ишлаш зарурлигини тушунди. Шу тариқа у Семашко номли физиотерапия ва курортология институтининг клиника ординатурасига ишга кирди. Лекин бу ерда ҳам ўз билимини ошириш учун тунлари ишлашга тўғри келди. Чунки бошқа вақтда унинг қўли тегмас, институт қошидаги клиника касалхонаси бош врачининг ишлари жуда кўп эди.

Районда орттирган тажрибаси, ишчанлиги туфайли клиника касалхонасидагина эмас, институт илмий ходимлари орасида ҳам обрў топди. Сув билан даволайдиган янги шифохона қурилишини бошлаш зарурати туғилганда соғлиқни сақлаш министрлиги Фозилни «Ботаника» кардиология санаторийси бош врачлигига тавсия этди.

Аҳолига шифобахш сув билан хизмат кўрсатишни янада яхшилаш, ўлкамизнинг бу соҳадаги имкониятларидан тўлароқ фойдаланиш зарур эди. Ана шу мақсадда Тошкент минерал суви асосида шифохона ташкил этилди. Тажрибали врач сифатида Фозил Очилов «Ташминвод» касалхонаси бош врачлигига тайинланди. У коллективга таяниб, касалхона ишини қайта ташкил этди. Ўринлар сонининг 100 тадан 200 тага етказилишига эришди. Бу ерда янги ошхона, ваннахона ва бошқа корпуслар қурилди.

Лекин республикамиздаги йирик шифохонанинг ишидан унинг кўнгли тўлмас, уни чинакам замонавий шифохонага айлантиришни орзу қиларди. Худди шу масалани бир неча марта республика Соғлиқни сақлаш министрлиги олдига қўйди. Ниҳоят, орзулар амалга оша бошлади. Ҳозир Фозил Очиловни яна қурилиш майдонларида учратиш мумкин. Бу ерда касалхонанинг 400 ўринли тўрт қаватли янги корпуси қад кўтармоқда.

Бош врач Фозил Очилов Тошкент минерал суви деб аталган республика физиотерапия касалхонасини энг замонавий шифохонага айлантириш, медицина хизматини янада яхшилаш, бинобарин, минглаб кишилар саломатлиги ҳақида жон куйдирмоқда.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

Советлар мамлакатида

ШЛАКДАН МЕТАЛЛ

◆ Челябинск металлургия заводининг мутахассислари мамлакатда биринчи бўлиб домна ишлаб чиқаришида флюс сифатида конвертор шлагини ишлатдилар. Бунинг натижасида корхонага 3000 тоннача металл қайтарилди. Чунки шлакда 15 процентгача темир қолади.

Шундай қилиб, металлургия хом ашёсидан фойдаланиш яхшиланади, оҳактош, кокс сарфи ва уларни ташиш қисқаради. Ҳар тонна шлак заводга 1 сўм пулни тежайди. Атроф муҳитнинг булғаниши ҳам жуда камаяди, яроқсиз чиқинди уюмлар эгаллайдиган майдон ҳам ихчамлашади.

СССР Қора металлургия министрлигида маълум қилишларича, ушбу прогрессив метод соҳа корхоналарида кенг кўламда қўлланилмоқда. Кривой Рог, Енакиево, Запорожьеда шу методдан фойдаланиляпти. Методни янада кенгроқ ёйиш чоралари кўрилмоқда.

ИККИ БАРАВАР ПУХТА

◆ Боку электр машинасозлик заводи қишлоқ хўжалиги учун давлат Сифат белгиси қўйилган моторлар ишлаб чиқарди. Бу моторлар аввалгиларига нисбатан икки баравар кўпга чидайди. Мотор корпуслари герметик қилиб ишланган, чулғам симлари алоҳида пухта изоляция билан иҳоталанган.

Озарбайжоннинг электр техника корхоналари мамлакатнинг қишлоқ районларига 15 хил машина-ускуна тайёрлаб бермоқда. Булар орасида терт тайёрлаш учун автоматик электр иситиш колонкалари, чоғроқ электр станцияларнинг машина-ускуналари, трансформаторлар, электр тақсимот қурилмалари бор.

ЗАВОДЛАР ҚУРИЛМОҚДА

◆ Туркманистоннинг Сакар посёлкасида пахта тозалаш заводи қурила бошланди. Завод ҳар йили 14 минг тонна тола ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

Мурғобда эса иккинчи пахта тозалаш заводи қурила бошланди. Бу корхона Қорақум канали зонасида ўстирилувчи ингичка толали пахтани қайта ишлаш учун мўлжалланади.

Ҳар иккала завод 1975 йилда ишга туширилади.

ИШЧИЛАР ДЕҲҚОНЛАРГА

◆ ЧЕБОКСАРИДАГИ автомобиль эҳтиёт қисмларини ишлаб чиқарувчи Канаш заводи юк машиналари учун запас қисмлар ва узелларнинг пландан ташқари дастлабки туркумини мамлакат жанубига юборди. Бу қисмларни Шимолий Кавказ механизаторлари оладилар. Яқин вақт ичида мамлакатнинг жанубида кўкламги экиш ишлари бошлаб юборилади. (ТАСС).

ҚОЗОҚ ТИЛИДА

ОЛМАОТА, 26 февраль. (ТАСС мухбири). «Қозоғистон» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг «КПССнинг аграр сиёсати масалалари ва Қозоғистон қўриқ ерларининг ўзлаштирилиши» номли нутқ ва докладлари тўпламини қозоқ тилида нашр этди.

МОЛДАВАН ТИЛИДА

КИШИНЕВ, 26 февраль (ТАСС мухбири). Кишиневдаги «Картя молдовеняскэ» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг «Партия қурилишининг актуал проблемалари тўғрисида» номли нутқ ва мақолалари тўпламини нашр этди. Бу китоб молдаван тилида чиқарилди.

СОВЕТЛАР ВА ТАШКИЛИЙ-ОММАВИЙ ИШЛАР

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси ва раҳбари В. И. Ленин советларнинг кучи шундаки, улар «...меҳнаткаш ва эксплуатация қилинувчи омманинг ўзининг бевосита ташкилоти бўлиб, шу оммага давлатни ўзи тузиб олишни ва давлатни идора қилиш имкониятини осонлаштиради», — деган эди.

Коммунистик партия Ленин таълимотига амал қилиб, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг фаолиятини яхшилаш ва иш усулларини такомиллаштириш, хўжалик ва социал-маданий қурилиш вазифаларини ҳал этиш борасида уларнинг роли ва масъулиятини оширишга алоҳида аҳамият бериб келмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва поселка Советлари ишини яхшилаш тўғрисида» ва «Меҳнаткашлар депутатлари район ва шаҳар Советлари ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорлари ва меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ, поселка, район ва шаҳар Советларининг асосий ҳуқуқлари ва бурчлари тўғрисида СССР Олий Совети Президиуми Фармонлари ҳамда маҳаллий Советлар тўғрисидаги қонунлар шулар жумласидандир. Булар Советларнинг ташкилий-оммавий ишларини такомиллаштиришда муҳим аҳамиятга эгадир.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг кейинги йилларда чиқарган қарорларига ва Советлар тўғрисидаги қонунларга мувофиқ, маҳаллий Советларнинг ва ижроия комитетларнинг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилиш соҳасидаги ҳуқуқлари анча кенгайтирилди. Илгари юқори органлар ҳал қилиб келган масалаларнинг кўплари эндиликда маҳаллий Советлар ихтиёрига топширилди. Советлар ўз территорияларида жойлашган барча корхоналарнинг ва хўжалик ташкилотларининг ишларини ўз компетенциялари доирасида бирлаштириб ва назорат қилиб туришга ҳақлидирлар. Ҳозир жуда кўп корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар маҳаллий Советлар қарамоғига ўтказиб қўйилди. Маҳаллий Советлар бюджетларининг даромад манбалари ҳам кўпайди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, партия амалга оширган тадбирлар натижасида меҳнаткашлар депутатлари Советларининг фаолияти активлашди ва кўп қиррали бўлиб қолди. Хўжалик ва маданий қурилишнинг асосий участкаларидаги ишнинг аҳволи устидан назорат кучайди.

Кўпгина Советлар, уларнинг ижроия комитетлари ва доимий комиссиялари ташкилий-оммавий иш формалари ва методларини такомиллаштириб, корхоналар, колхоз ва совхозлар давлат планлари ва мажбуриятларини қандай бажараётганликлари устидан назорат қилмоқдалар, меҳнаткашларга ишлаб чиқаришда ва турмушда зарур шароитлар яратиш ҳақида ғамхўрлик кўрсатмоқдалар ва бу билан саноат ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга таъсир кўрсатмоқдалар.

Уй-жой бинолари ва маданий-маиший объектлар қурилишига, шаҳарлар ва посёлкаларни обод қилишга, соғлиқни сақлаш, халқ маорифи, маданий-маиший ишлар, савдо ва маиший хизматни ташкил этишга кўпроқ эътибор берила бошланди. Сайловчиларнинг наказларини амалга оширишда, меҳнаткашларнинг таклиф, ариза ва шикоятларини ўз вақтида кўриш ва ҳал қилиш ишларига яхши эътибор берилябти. Советларнинг ва депутатларнинг меҳнаткашлар оммаси билан алоқаси тобора мустаҳкамланмоқда.

Партия раҳбарлиги Советлар фаолияти муваффақиятининг ҳал қилувчи шартидир. Партия ташкилотларининг раҳбарлигида Советлар ҳозирги вақтда кўп қиррали ташкилотчилик ишларини олиб бормоқдалар ва халқ оммасининг ижодий кучларини ишга солиб, халқ хўжалигини ривожлантириш тўққизинчи беш йиллик планни ортиғи билан бажариш учун бутун куч-қувватини сарфламоқдалар.

Советларнинг раҳбарлик ва ташкилотчилик фаолиятининг энг муҳим формаси — сессиядир. Советларнинг фаолияти улар томонидан сессияларда кўрилаётган масалаларнинг муҳимлиги ва қабул қилинаётган қарорларнинг мазмуни ҳамда бу қарорлар ижроси, хўжалик ва социал-маданий қурилиш планлари бажарилишига қараб баҳоланади.

Республикадаги маҳаллий Советларнинг иш тажрибаси улар ўз сессияларини тайёрлаш ва ўтказишга катта эътибор бераётганлигини кўрсатмоқда. Масалалар пухта тайёрланадиган ва муҳокама қилинадиган бўлиб қолди, депутатларнинг активлиги ошди. «СССРда меҳнаткашлар депутатлари Советлари депутатларининг статуси тўғрисида» Қонун қабул қилинганлиги бунга кўп жиҳатдан ёрдам бермоқда.

ЛУИС КОРВАЛАНГА ОЗОДЛИК!

Чилининг қонуний ҳокимияти — Халқ бирлиги ҳукуматини ағдариб, зўравонлик билан халқни қон қақшатаётган ҳарбий хунта мамлакатда хунрезликни давом эттирмоқда. Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари Луис Корвалан ҳамон қамоқда азоб чекиб ётибди. Халқ бахти учун толмас курашчи Луис Корвалан ва Чилининг бошқа юзлаб ватанпарварлари ҳаёти хавф остида. Луис Корваланни ва унинг сафдошларини ҳарбий хунта жаллодлари чангалидан қутқариб қолиш учун кураш ҳаракатига ер юзидаги барча соф ниятли кишилар қўшилмоқдалар. Жаҳон жамоатчилиги Чили ватанпарварларининг қамоқ лагерларидан дарҳол бўшатилишини талаб қилмоқдалар.

Чили ватанпарварлари билан бирдамлик ҳаракати бутун ер юзи бўйлаб қанот ёзмоқда. Турли мамлакатларнинг минг-минглаб соф виждонли кишилари, жамоатчилик, миллий ва сиёсий ташкилотлар Чилидаги бебошликка чек қўйилишини, Луис Корвалан ва Халқ бирлиги ҳукуматининг бошқа вакиллари дарҳол озод қилинишини талаб қилмоқдалар. Ана шу қудратли ҳаракатнинг бошида халқаро интернационаллик бурчига содиқ бўлган совет халқи бормоқда. Совет Иттифоқининг нуфузли жамоат ташкилотлари, ишчи-деҳқонлари ва зиёлилари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, Совет тинчлик комитети, миллионлаб кишилар Чили ватанпарварлари билан бирдамлик ҳаракатига ўз овозларини қўшмоқдалар. Бу ҳаракатда социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари, Франция, Италия, Англия, Ҳиндистон меҳнаткашларининг овозлари баралла янграмоқда.

«Луис Корвалангa озодлик!», «Чили ватанпарварлари дарҳол озод қилинсин!», «Ҳарбий хунта ёвузликлари тўхтатилсин!» — Бирлашган Миллатлар Ташкилотига, унинг Бош секретари Курт Вальдхайм номига дунёнинг ҳамма бурчакларидан келаётган телеграммаларнинг мазмуни ана шундай. Биргина халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси йўллаган телеграммада шу федерациянинг 97 мамлакатдаги 110 ташкилотининг имзоси бор. Бундай телеграмма ва мактубларнинг эса сон-саноғи йўқ. «Биз Чилидаги хунтадан Коммунистик партия Бош секретари Луис Корвалан ва бошқа сиёсий маҳбусларни қамоқдан бўшатиб юборишни, қонли ўч олишларни дарҳол тўхтатишни талаб қиламиз», — дейилади жаҳон халқларининг мурожаатларида.

Францияда Чили халқининг буюк фарзанди — Чили Компартиясининг Бош секретари Луис Корваланни ҳимоя қилиш учун кураш қизғин тус олди. Парижнинг кўпгина ишчи кварталларидаги деворларда Л. Корвалан портрети босилган плакатларни кўриш мумкин. Чили халқи билан бирдамлик ҳаракатига француз коммунистлари бошчилик қилмоқдалар. Суратда: Париж уйларига ёпиштирилган «Луис Корвалангa озодлик!» плакатини кўриб турибсиз.

ТАСС фотохроникаси.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

26 февралда Москвада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши ижроия комитетининг 66-мажлиси очилди. Мажлисда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзоси бўлган мамлакатлар ҳукуматлари бошлиқларининг ўринбосарлари: Т. Цолов (Болгария), Д. Лазар (Венгрия), Г. Вайс (ГДР), Ф. Браво Пардо (Куба), Д. Гомбожав (Монголия), М. Ягельский (Польша), Г. Рэдулеску (Руминия), М. Лесечко (Совет Иттифоқи), Р. Ротичек (Чехословакия), шунингдек Югославия Социалистик Федератив Республикаси иттифоқ ижроия вечесининг аъзоси М. Орландич иштирок этмоқда.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг комплекс программасини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинмоқда.

Мажлисда Болгария вакили Т. Цолов раислик қилмоқда.

(ТАСС).

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

● СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИНИНГ ҲАМКОРЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА.

● ЧИЛИ ҲАРБИЙ ХУНТАСИНИНГ БЕБОШЛИГИГА ҚАРШИ.

● ХИТОЙ МАЪМУРЛАРИ ИМПЕРИАЛИЗМ ТАРАФИДА.

● КАПИТАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА ЭНЕРГИЯ ТАНҚИСЛИГИ.

СОВЕТ—АМЕРИКА КОМИССИЯСИНИНГ СЕССИЯСИ

СССР атом энергиясидан фойдаланиш давлат комитетининг раиси А. М. Петросьянц бошчилигидаги Совет делегацияси АҚШдан қайтиб келди. Делегация атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик қилувчи Совет—Америка қўшма комиссиясининг ишида қатнашди. Ана шу комиссиянинг Вашингтонда бўлиб ўтган биринчи сессияси вақтида бошқариладиган термоядро синтези, тез ҳаракат қиладиган нейтронларда ишлайдиган реакторлар, материянинг фундаментал хоссаларини тадқиқ этиш соҳасида ҳамкорлик қилиш планлари тўғрисидаги протокол имзоланди.

Совет — Америка қўшма комиссиясининг иккинчи сессияси томонларнинг ўзаро келишувига мувофиқ октябрь ойида Москвада ўтказилади.

(ТАСС).

БМТДА ТАРҚАТИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 26 февраль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Кубага қилган расмий дўстона визити муносабати билан Совет — Куба Декларациясининг тексти Бош Ассамблеянинг ва Хавфсизлик Кенгашининг расмий ҳужжати сифатида БМТда тарқатилди.

ВАШИНГТОНДА УЧРАШУВЛАР

ВАШИНГТОН, 26 февраль. (ТАСС). Америка — Совет савдо-иқтисодий кенгаши ишида қатнашиш учун АҚШга келган СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев АҚШ президентининг иқтисодий масалалар билан шуғулланувчи ёрдамчиси, молия министри Ж. Шульц ва савдо министри В. Дент билан учрашди.

Шу учрашувларда Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасида савдо-иқтисодий муносабатларни яна ривожлантиришга доир масалалар муҳокама қилинди.

КОНФЕРЕНЦИЯ ОЧИЛДИ

БАНГКОК, 26 февраль. (ТАСС). Бу ерда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Осиё ва Узоқ Шарқ учун ташкил этилган иқтисодий комиссиясига аъзо бўлган мамлакатлар вакиллари конференцияси очилди. Конференция қатнашчилари жаҳон энергетика танглигининг ана шу мамлакатлар экономикасига кўрсатаётган таъсири билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилиш ва шу проблема юзасидан тавсиялар ишлаб чиқиш ниятидадир. Мажлисларда 36 мамлакатдан 120 делегат, шу жумладан АҚШ, Япония, Англия, Франция, Эрон, Индонезия ва бошқа мамлакатларнинг вакиллари қатнашмоқдалар.

Конференция етти кун давом этади.

ИСРОИЛ ЯНА ИҒВОГАРЛИК ҚИЛДИ

БАЙРУТ, 26 февраль. (ТАСС). Исроил ҳарбийлари Ливан чегарасида вазиятни кескинлаштиришни давом эттирмоқдалар. Кеча Исроил артиллерияси Ливаннинг Халт, Тири, Хадас, Илмаш-Шааб, Нақура ва Ярун аҳоли пунктларини ўққа тутди.

Исроил самолётлари айни вақтда бутун кун давомида Ливаннинг Бинт-Жибейл шаҳри устида айланиб учиб юрди. «Ал-Муҳаррир» газетасининг хабар беришича, Ливан—Исроил чегарасининг Марвахин ва Рамиш районларида Исроил қуролли кучлари тўпланмоқда.

ФЕВРАЛЬ ҒАЛАБАСИ ШАРАФИГА

ПРАГА, 26 февраль. (ТАСС). Клемент Готвальд Прагининг тарихий Старомест майдонида республика меҳнаткашлари реакция кучлари устидан ғалаба қозонганлигини эълон қилган эди. Бу майдонда февраль ғалабасининг 26 йиллигига бағишланган тантанали митинг бўлди.

Митингда Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧКП Прага шаҳар комитетининг биринчи секретари А. Капек нутқ сўзлади.

Нотиқ 1948 йил февраль кунларида меҳнаткаш халқнинг курашига раҳбарлик қилган Чехословакия Коммунистик партияси ҳақида гапириб, қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: Коммунистик партия жамиятнинг ҳамма томондан эътироф этилган раҳбар кучи бўлиб қолганлигига сабаб шуки, у ўзининг бутун фаолиятида марксизм-ленинизм таълимотига изчиллик билан амал қилиб келди, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати тажрибасига ва асосан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тажрибасига таяниб келди.

А. Капек КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев ўтган йили Прагада февраль ғалабасининг 25 йиллиги шарафига ўтказилган митингда сўзлаган нутқида Чехословакия Социалистик Республикасининг муваффақиятларига юксак баҳо берганлигини эслатиб ўтди.

ЭНЕРГИЯ ТАНҚИСЛИГИ

Фельетон

Ғарб газеталарининг саҳифаларида кейинги кунларда босилган янгиликлар билан танишар эканман, турли мамлакатларда энергия қай тарзда тежаб-тергалаётганлиги борасидаги ўзига хос баъзи хусусиятларни пайқаб олишга муяссар бўлдим.

Қани, кўрайликчи, бу соҳада шотландлар қандай тадбирларни қўллашаётган экан? Чунки тежамкорлик, қисиб-қимтиш уларнинг миллий анъанаси бўлиб келган-ку, ахир. Кейинги пайтларда Британия оролларида энергия исрофгарчилигига қарши курашда қўлланилаётган янгидан-янги чоралар уларни ҳам бир оз довдиратиб қўймадимикан?

Шуни эслатиб ўтиш лозимки, Англияда энергияни тежаш мақсадида уч кунлик иш ҳафтасига кўчилди. Ўз-ўзидан маълумки, иш ҳафтасининг қисқариши билан бир қаторда ишчи ҳамёнининг қути ўчиб кетиши муқаррардир. Шунга мувофиқ, энергия тежамкорлиги озиқ-овқат истеъмол қилиш соҳасида ҳам режалироқ йўл тутишга, емак-ичмакнинг ҳам таъобини тортиброқ қўйишга тўғри келади-ку, ахир.

АҚШда эса, йўл транспорти ҳодисалари туфайли юз берадиган фалокатларни камайтириш мақсадида бензин савдо-сотиғини маълум нормага тушириб қўйилди. Шу билан бир қаторда уй-жой ва хизмат жойларидаги хоналарни иситишга кета- [illegible]

ўз ҳамшаҳарларини тежамкорликнинг янги одат ва усуллари билан таништирибди. У электр энергияни тежашни тавсия қилиб, одамларни электр бритва ишлатмасликка ва соқол ўстириб юришга даъват этибди. Унинг фикрича, электр дазмол ишлатишга ҳам ҳожат йўқ эмиш. Чунончи, эркакларнинг шимлари кечаси тўшак тагига бостириб қўйилса, дазмоллангандан аъло текисланиб қолармиш. Яна унинг таклифига қараганда, кир ювиш машиналарини ишлатишни ҳам тақиқлаб қўймоқ керак. Бунинг учун машиналарни писта кўмир билан ишлатиладиган қилиб қайта ишлаб чиқариш зарур экан. Хоналарни ёритишда қадим замонларда қўлланилган чўп чироқдан фойдаланиш лозим эмиш. Буларнинг қай хилда эканлигини кўриш ва ўрганиш учун тарихий музейлардан бепул тавсиялар олиш мумкин бўлармиш... Хуллас, алмойи-алжойи гаплар, тавсиялар...

Хўш, уйларни иситиш учун нима қилиш керак? Бунга ҳам ўзига хос тавсиялар бор. Масалан, иситиш системасини турли ахлатлар ва чиқиндилар билан ишлайдиган қилиб қайтадан қуриш лозим экан. Бунинг учун ишлатилиб келинаётган мазутни эса махсус омборларда қаттиқ қўллик билан сақлаб қўйиб, уни махсус кўрсатма орқа- [illegible]

[illegible] нинг устини тўсиш учун ишлатилиши керак экан. Бунда ов қилиш ман этилган жойларда патрон ишлатилмай, сувда сузолмайдиган ўрдакларни тутиб олишни енгиллаштирар экан; иккинчидан, ундан тўлов идоралари, социал таъминот ташкилотлари хоналарини, парламент ва тунги қаҳвахоналарнинг эшиклари ошиқ-мошиқларини мойлаб туришда фойдаланилса анча яхши бўларкан; учинчидан, бир ёқадан бош чиқармайдиган сиёсатдонлар, банкирлар ва баъзи амалдорларга мой чаплаш учун қўлланилса ғоятда яхши натижа берармиш.

Агар автомобиль учун бензин ўрнига масалан торф ишлатиладиган бўлса, бензиндан мутлақо воз кечса бўларкан. Сўнгра, отчиликни ривожлантириш тадбирларини кўриш керак. Чунки, бензин инсон ҳаёти учун ғоятда хавфли ёқилғи. Масалан, ундан ажраб чиққан газ таъсирида ҳатто одам нобуд бўлиши ҳам мумкин.

Яна, бундан буён икки ўринли велосипедларни кўпайтириш вақти келибди. Натижада энергиянинг кўп қисми шу тадбир туфайли яна ҳам тежаб қолинадиган бўлади. Бу велосипедларни бошқаришда, масалан хотин киши педални айлантириб турса, унинг эри рулни бемалол бошқара олади.

Энергия танқислиги Голландия автомобилчиларини велосипедга кўчишга, гулчи боғбонларни саримсоқ экишга мажбур қилди. Булар ҳар ҳолда аламзода сармоядорларнинг бироз иситмасини босиши керак-да, ахир. Лекин нима бўлса ҳам бензиндан мутлақо фойдаланмасликнинг иложи топилмаяпти. Ана шуниси бироз чатоқроқ.

Яқинда ГФРдаги «Озод Европа» радиостанциясининг эшиттиришларини тинглаб туриб, ҳали ҳам баъзи бировлар бефарқлик билан энергияни исроф қилаётганликларини пайқаб қолдим. «Озод Европа» радиостанцияси турли-туман ёлғон-яшиқлардан ва фактларни бузиб кўрсатишдан сира уялмай-нетмай, ўтакетган беҳаёлик қиларди. Гўё у қовоқхонада ўлардек маст бўлиб, официанткага қараб алжираётган беҳаё матроснинг бўкиришини эслатарди.

Зўр бериб қилинган бундай ҳаракатларга албатта энергия сарф бўлади. Эҳтимол бу соҳада ҳам тежамкорликни назарда тутиб иш қилинса яхши бўларди.

Шундай қилиб, 1974 йил энергия танқислиги ва уни бартараф этиш шиори билан бошланди. Мен ҳам газета саҳифаларидаги ўринларни озроқ бўлса ҳам тежаб қолишга интилиб, бошқа гапларни чўзиб ўтирмайман, уни кейинги мақолаларимда ишлатиш учун асраб қоламан.

Мартти ЛАРНИ,
фин ёзувчиси (АПН).
Хельсинки.

Нефть монополиялари бойлик орттириш мақсадида қатор мамлакатларда, шу жумладан Англияда ҳам ёнилғи танқислигини атайлаб кучайтирмоқдалар. Лондонни бензин билан таъминлаш издан чиқди, юзлаб ёнилғи станциялари ёпиб қўйилди. Шаҳарда ёнилғи «ови» авжига чиқди. Суратда: Лондоннинг ёнилғи станцияларидан бири. Унда «бензин йўқ» деб ёзиб қўйилган.

Камера Пресс-ТАСС фотоси.

ЖАҲОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

ПРАГА, 26 февраль. (ТАСС). Жаҳон касаба союзлари федерацияси бу ерда тарқатилган баёнотда барча мамлакатлар меҳнаткашлари ва касаба союзларини Камбоджа халқи билан бирдамликни кучайтиришга ва АҚШнинг Камбоджа ички ишларига аралашуви дарҳол, батамом ва сўзсиз тўхтатилишини талаб қилишга даъват этади.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси Камбоджа ватанпарвар кучларининг ҳарбий ва сиёсий фронтларда қўлга киритган катта муваффақиятларини табриклаб, шу йил 17 мартдан 24 мартгача ўтказиладиган Камбоджа халқи билан бирдамлик халқаро ҳафталигини қўллаб-қувватлашини билдирди ҳамда бутун дунё меҳнаткашлари билан касаба союзларини бу ҳафталикда актив қатнашишга даъват этди.

ХАЛҚ ФРОНТИ КУРАШДА

АДАН, 26 февраль. (ТАСС). Уммон ва Форс кўрфази халқ озодлик фронтининг вакили эълон қилган баёнотда айтиладики, шу халқ фронтининг ватанпарварлари февраль ойининг биринчи ярмида Султон Қобуснинг ёлланган солдатлари ва офицерларидан 40 нафардан кўпроқ кишини ўлдирганлар ва жароҳатлантирганлар ҳамда 16 та мудофаа позициясини яксон қилганлар.

ПЕКИННИНГ РОЗИЛИГИ БИЛАН

НЬЮ-ЙОРК, 26 февраль. (ТАСС). «Ньюсуик» журналининг хабар қилишича, Қўшма Штатлар Ҳинд океанидаги Диего-Гарсия оролида Американинг ҳарбий базасини барпо этишга киришишдан аввал «Пекиннинг сукунатли розилигини олган».

ДЕҲЛИ, 26 февраль. (ТАСС). Деҳлидаги «Пэтриот» газетасининг ёзишига қараганда, Пекин раҳбарларининг антисоветизми унинг манфаатлари халқаро империализм манфаатлари билан аста-секин қўшилиб кетишига олиб келди. Бу эса Хитойни миллий озодлик ҳаракатларининг объектив душманига айлантириб қўйди.

Пекин Диего-Гарсия оролини даҳшатли ҳарбий денгиз базасига айлантириш тўғрисидаги Англия-Америка тил бириктирувига қарши ялпи норозилик кампаниясидан ўзини четга олди. Хитой маъмурларининг Парасел оролларида яқинда қилган қуролли ҳаракатини ва АҚШ бу ҳаракатга жуда эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлганлигини ҳисобга олганда, Пекиннинг сукунати сабаблари жуда равшан бўлиб қолади. Ана шуларнинг ҳаммаси маочи раҳбарлар учун империализм биринчи ўриндаги душман бўлмай қолганлигидан далолат беради, деб хулоса чиқаради «Пэтриот» газетаси.

Шуни ҳам қайд қилиш лозимки, Ўзбекистон ССР маҳаллий Советларининг депутатлари партия ташкилотларининг раҳбарлигида хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг барча соҳаларида янги-янги ташаббуслар билан чиқмоқдалар, фидокорона меҳнатлари билан тўққизинчи беш йиллик планларини бажаришга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Депутатлар саноатда, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришида, қурилишларда, социал-маданий қурилишнинг барча тармоқларида меҳнатда шахсий намуна кўрсатмоқдалар, социалистик мусобақа байроқдори бўлмоқдалар.

Маҳаллий Советлар депутатларининг амалий фаолиятини ўрганиш шуни кўрсатмоқдаки, депутатлар қонун билан белгиланган баъзи бурчларини ҳамма жойда тўлиқ бажараётганлари йўқ. Масалан, СССР Конституцияси ва депутатлар статуси тўғрисидаги қонунга асосан ҳар бир депутат йилда камида икки марта ўз иши ҳамда совет иши тўғрисида ўз сайловчилари олдида ҳисоб бериши шарт. Амалда эса бу конституцион қоида ҳамма жойда ҳам яхши бажарилаётгани йўқ.

Маҳаллий Советларнинг ташкилий-оммавий ишларини ташкил қилишда ижроия комитетлар фаолияти муҳим аҳамиятга эгадир. Чунки ижроия комитетлар ташкилий-оммавий ишларни планлаштириш ва уни амалга оширишда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Республикамиздаги маҳаллий Советларнинг кўпчилик ижроия комитетлари ташкилий-оммавий ишларни ташкил қилишда ижобий натижаларга эришмоқдалар.

Тошкент области Калинин район Советининг ташкилий-оммавий ишлари ҳам диққатга сазовордир. Район Совети ва унинг ижроия комитети меҳнаткашлар депутатлари район Советлари тўғрисидаги янги Қонунга амал қилиб, ташкилий-оммавий ишларни пухта ўйлаб тузилган план асосида уюштириб, хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг ҳамма соҳасига моҳирлик билан раҳбарлик қилмоқда.

Совет сессиясида ва ижроия комитет мажлисларида муҳокама қилинадиган масалаларни тайёрлашда доимий комиссиялар актив қатнашмоқда. Район Советининг ижроия комитети хўжалик ва социал-маданий қурилиш ишларига раҳбарликни такомиллаштириш билан бирга, сайловчиларнинг наказларини бажариш, меҳнаткашлар таклиф, ариза ва шикоятларини ўз вақтида кўриб чиқиш, ўз бурчларини бажаришда депутатларга ёрдам бериш ишларига алоҳида эътибор бермоқда.

Ўрта Чирчиқ районидаги Ленин қишлоқ Советининг ташкилий-оммавий ишлари ҳам намунали ташкил қилинган. Совет ишида 87 депутат фаол қатнашмоқда. Қишлоқ Советининг хўжалик ва социал-маданий қурилиш соҳасидаги катта ташкилотчилик ишлари юқори баҳоланмоқда. Бундай ижобий мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Маҳаллий Советларнинг ташкилий-оммавий ишининг муҳим таркибий қисми — сайловчилар наказй ҳисобланади. Шунинг учун ҳам ижроия комитет ва депутатларнинг асосий бурчлари — наказларни амалга оширишдан иборат.

Республика маҳаллий Советлари ва уларнинг ижроия комитетлари сайловчиларнинг наказларини ўз вақтида бажариш учун пухта тадбирлар ишлаб чиқиб, ижобий натижаларга эришмоқдалар. Масалан, XIII чақириқ даврида сайловчилардан тушган 74628 наказдан 65163 таси амалга оширилган. Бу муҳим ишда Хоразм области ўрнак кўрсатмоқда. Областдаги маҳаллий Советлар доимий комиссиялар ва депутат группалари ёрдамида наказларнинг бажарилишини назорат қилиб туради. Бу масалалар маҳаллий Советларнинг сессияларида тез-тез муҳокама қилинади. Наказларнинг кўпи область, шаҳар, районларининг халқ хўжалик планларига киритилади, аксарияти маҳаллий Советлар маблағлари ҳисобига амалга оширилмоқда.

Сайловчиларнинг наказлари асосида Урганчда болалар касалхонаси, поликлиника, болалар яслилари, магазинлар қурилди, шаҳарни обод қилиш ва квартираларни газ билан таъминлаш соҳасида кўп иш қилинди. Шовот районида меҳнаткашларнинг таклифларига кўра тўртта янги мактаб, учта мактабгача тарбия муассасаси, иккита клуб, учта ёзги кинотеатр барпо этилди. Жамоатчилик кучи билан беш минг ўринли стадион қурилган.

Сайловчилар наказини бажаришда Юқори Чирчиқ районидаги маҳаллий Советлар ҳам ибратли ишлар қилмоқдалар.

Советларнинг хўжалик ва социал-маданий қурилиш соҳасидаги вазифаларни кенг жамоатчиликни жалб қилмасдан ҳал этиши оғир. Коммунистик партия Советлар фаолиятида жамоат ташкилотларининг иштирокини таъминлашга катта эътибор бермоқда.

Кўпгина жамоат ташкилотлари, маҳалла комитетлари, ота-оналар комитетлари, хотин-қизлар Советлари, ўртоқлик судлари, кўнгилли халқ дружиналари, халқ контроли комитети группалари ва бошқалар ўзларининг ижобий ишлари билан Советларга ва уларнинг ижроия комитетларига сезиларли ёрдам кўрсатмоқдалар. Шуни ҳам айтиш лозимки, жамоат ташкилотлари ва уларга сайланган активларнинг фаолияти кўп жиҳатдан бу ташкилотларга совет ва ижроия комитетларнинг эътибори ва раҳбарлигига ҳам боғлиқдир.

Ҳеч шубҳа йўқки, республика меҳнаткашлар депутатлари Советлари партия ташкилотлари раҳбарлигида КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, ташкилий-оммавий ишларни янада такомиллаштирадилар, меҳнаткашларни тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йили планини муддатидан олдин бажаришга, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олишга сафарбар этадилар.

К. КОМИЛОВ,
юридик фанлар доктори.

Капиталистик мамлакатларда давом этаётган энергетика танқислиги йирик нефть компаниялари ўртасида турли низо ва можароларга сабаб бўлмоқда.

(Газетадан).

Толиқтирувчи «саёҳат».

С. Емгирчиев чизган расм.

АХБОРОТ
МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

МЕҲНАТ ВА САЛОМАТЛИК ДЎСТИ

Дастгоҳсоз ишда қўлини жароҳатлади. Техника хавфсизлиги қоидалари бузилди... Шунга ўхшаш ҳодисаларнинг олдини қандай олиш мумкин? Борди-ю, мана бундай ҳодиса юз берса-чи: Ишдан қайтаётиб, ишчининг оёғи қайрилиб кетди. Нима бу — уй жароҳатими ёки иш билан боғлиқ бахтсиз ҳодисами?

Шунга ўхшаш қатор саволларга ВЦСПСнинг «Охрана труда и социальное страхование» журналидан аниқ жавоб топиш мумкин. Журнал кенг ўқувчилар, мутахассислар, ишчи ва хизматчиларга, жамоатчилик асосида ишлаб чиқариш, социал страхование, медицина ёрдами, дам олиш, санаторий-курорт, даволаш, пенсия масалалари билан шуғулланувчиларга мўлжалланган.

Журнал хўжалик ташкилотларининг ишлаб чиқаришда соғломлаштириш ва меҳнат хавфсизлиги шароити яратиш бўйича эришган ютуқларини тарғиб-ташвиқ қилади, меҳнатни илмий ташкил этиш, ишлаб чиқариш маданияти ва эстетикасига оид муҳим муаммоларни мунтазам ёритиб боради, корхоналар ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда меҳнатни енгиллаштириш бўйича ўтказилаётган кўрикларнинг боришини муҳокама қилади.

ВЦСПСнинг «Охрана труда и социальное страхование» журнали ишлаб чиқаришда ишнинг хавфсизлик масалалари учун, меҳнат ва дам олиш шароитини соғломлаштириш учун курашаётганларнинг, умуман, барча журналхонларнинг яқин дўстидир.

Г. ИЛЬИЧЕВ,
Москва шаҳри.

МАКТАБ ДИРЕКТОРИ — ФАН КАНДИДАТИ

Мактаб директори номига келган хушхабар бир зумда коллективга ёйилди. Ўқитувчилар уни бирин-кетин табриклашди. Телеграмма диссертантнинг иши тасдиқланганн ҳақида Москвадан — Олий Аттестация Комиссиясидан эди. Янгиқўрғон район Короскан қишлоғидаги 67-ўрта мактаб директори Маҳмуджон Маъмуров 1968 — 1972 йиллар давомида Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти СССР халқлар адабиёти кафедрасида илмий иш олиб борди. Диссертант «30- йиллар ўзбек совет поэзиясида фольклор анъаналари» деган мавзуидаги илмий ишини Навоий номли Самарқанд Давлат университети илмий Советида ҳимоя қилди. Ҳозир ёш олим бутун билимини таълим-тарбиявий ишларга сарфламоқда.

С. ИСОҚОВ,
Наманган.

ҚАРДОШЛИК ЧЕГАРА БИЛМАС

Дунёда энг қудратли куч — бу дўстлик! Унинг чегара билмаслигини кўпгина мисолларда кўриш мумкин. Жумладан, Челябинск политехника техникуми ва Марғилон план-иқтисод техникуми ўртасида қардошлик муносабатлари ўрнатилганига бир неча йил бўлди.

Икки ўртадаги дўстлик алоқалари шундай бошланган эди: челябинсклик талабалар байрам намойишида Ўзбекистон ССР номидан вакил сифатида қатнашишлари керак эди. Улар пахтакор республика ҳақида кўпроқ нарсаларни билиш мақсадида Марғилонга хат йўлладилар. Жавоби ҳам тезда олинди. Орадан кўп ўтмай Челябинскка ўзбекистонлик ёшлар ташриф буюришди. Бир ҳафта ичида улар туғишгандек яқин ва қадрдон бўлиб кетишди.

Яна дўстлар учрашдилар: бу сафар Марғилонда! Интернационал дўстлик учрашувлари, фабрика ва заводларга, Фарғона водийси бўйлаб саёҳатлар челябинсклик студентларда катта таассурот қолдирди.

Н. КРОХИН,
инженер.

* * *

Бундан ташқари редакциямизга газетхонлардан А. ШАХБИЕВ, (Гулистон), А. ТЕТИРИНА, О. САФОХОНОВ (Фарғона), В. ЖУРАЕВ, А. АЛЛАНАЗАРОВ (Тошкент), А. КУЧКИНОВ (Чимкент), Р. ХУЖАЁРОВА (Сирдарё), А. ЖУМАЕВ (Жиззах), Ю. ҲАСАНОВА (Андижон), ва бошқалар турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

ПЕШҚАДАМЛАР

Тошкентдаги Уста Ширин кўчасида ажойиб бир магазин биноси қад кўтарди. Республика саноат корхоналари билан қурилиш ташкилотлари унинг харидорларидирлар. Бу — «Узглавэлектроснабсбит»га қарашли «Узэлектронрадиоприбор» республика конторасининг Ўзбекистондаги энг катта улгуржи савдо магазинидир.

Бундай магазиннинг очилиши — материал-техника таъминотини ривожлантиришдаги янги босқич деса бўлади. Салкам бир гектар майдонни ишғол қилувчи бу магазинда сакизта катта салон ва уларнинг намойиш заллари жойлаштирилади. Бу ерга келган харидорлар турли асбоб-ускуналарни, приборларни ишлатиб кўриб, унинг хусусиятлари билан танишишлари, техника янгиликларини кўздан кечиришлари, малакали маслаҳат олишлари, ўзларига зарур мол учун буюртма беришлари мумкин, уларнинг буюртмалари республиканинг исталган жойига элтиб бериладн.

Улгуржи савдонинг илғор формаларини жорий этиш — «Узэлектронрадиоприбор»нинг тўққизинчи беш йилликдаги фаолияти хусусиятларидан бири бўлди. Бу ерда молларни заказчиларга марказлаштирилган усулда элтиб беришнинг контейнерларда ташишнинг энг янги усуллари муваффақиятли равишда жорий этилмоқда. Бу усуллар саноат корхоналарини ва қурилишларни электрон радио приборлар билан ўз вақтида ва узлуксиз таъминлашни йўлга қўйишга ёрдам беради.

«Узэлектронприбор» ходимлари йил сайин юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Беш йиллик бошлангандан бери бу ерда товар обороти бир ярим баравар кўпайди, ўтган йилнинг ўзида товар обороти плани 124 процент бажарилиб, 25 миллион сўмликдан ортиқ мол қўшимча равишда реализация қилинди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Главснаб»ига қарашли «Узэлектронрадиоприбор» контороси коллективига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг Қизил байроғи топширилди. Беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида юксак меҳнат муваффақиятларига эришилганлиги учун коллектив шу мукофотга сазовор бўлди.

(ЎзТАГ).

ҚУРАШ КЕСКИНЛАШМОҚДА
Халқаро турнир

Футбол бўйича тўртинчи халқаро ёшлар турнирида мусобақалар қизғин тус олмоқда. ГДР ва Польша командалари «Трактор» стадионида учрашди. Маълумки мартда УЕФА совриии учун СССР ва Польша футболчилари ўртасида саралаш ўйинлари бўлади. Шу боисдан Польша футбол раҳбарлари команда куч-имкониятларини сир сақлаш мақсадидами, Тошкентга нуқул 16 ёшли футболчиларни, яъни амалда мамлакатнинг иккинчи терма командасини олиб келишган. Шунга қарамасдан поляк футболчилари кучли рақиблар билан курашда бўш келишмади. Учрашувнинг 49-минутида ГДР командаси ҳужумчиси Ганс-Ерген Ридигер ҳисобни очди. Польша футболчилари шуни кутиб туришган эканми, қаттиқ ҳужумга ўтдилар. Қарши ҳужум вақтида ГДР командаси ҳимоячилари ўйин қоидасини бузгани учун жарима тўпи белгиланди. Польшалик Еже Кисельник 20 метр масофадан дарвозани нишонга олди. Ўйин тугашига 5 минут қолганда Ридигер яна бир тўп киритиб, ҳисобни 2:1 га етказди.

СССРнинг иккинчи терма командаси билан Ўзбекистон футболчилари ўртасидаги учрашувда ҳам ҳисоб танаффусдан кейин очилди. Ўзбекистон футболчилари ўйиннинг иккинчи ярмида ҳужумга зўр беришди. Улар уюшқоқлик билан ҳужум қилиб, турли масофадан дарвозани нишонга олишга уриндилар. Ана шундай ҳужумларнинг бирида СССР-2 командаси дарвозасидан қайтган тўп Рашид Юсуповнинг олдига бориб тушди. У қулай пайтдан фойдаланиб тўпни дарвозага йўналтирди. Орадан кўп ўтмай, меҳмонлар ўйин қоидасини бузганлари учун «жазоландилар». 11 метрли жарима тўпини команда капитани Олим Ашировтепадиган бўлди. Унинг аниқ зарбидан сўнг футболчиларимиз 2:0 ҳисобида олдинга ўтишди. Ўйин охирига бориб, СССР командаси футболчиси Ромаз Шенгелия мезбонлар дарвозасига тўп киритди — 2:1.

Турнирнинг учинчи куни «Старт» стадионида Швеция билан Финляндия командалари учрашди. Бу учрашувда ҳар иккала команда дарвозаси даҳлсиз қолди. Биттадан ғалабага эришган СССР-1 ва ГФР командалари учрашувида биринчи группа пешқадами маълум бўлиши мумкин эди. Лекин бу ўйинда ҳам ҳисоб очилмади — 0:0.

Халқаро ёшлар футбол турнирининг тартиби умумий қоидадан бир мунча фарқ қилади. Аввало ўйин 80 минут давом этади. Иккинчидан, ёшларнинг пенальти тепиш маҳоратини аниқлаш мақсадида учрашув натижасидан қатъий назар ўйин сўнггида беш мартадан 11 метрли тўп тепилади. Бу борада Швеция ёшлари кўрсаткичи анча яхши. Улар икки ўйинда ўн марта тўп тепиб, бирон марта ҳам хато қилмадилар. Турнирда ҳар куни иккитадан учрашув ўтказилмоқда.

Кеча СССРнинг иккинчи командаси билан ГДР футболчилари ҳамда Польша билан Ўзбекистон спортчилари куч синашдилар.

А. ИМОМХУЖАЕВ.

Суратда: Тошкент трактор заводининг стадионида ГДР билан Польша футболчилари тўп учун курашмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

„ДИПЛОМ СОТИЛАДИ“
Бир жиноят изидан

Улар ресторанда учрашишди. Ҳамсуҳбатларнинг ҳазил-ҳузули, қаҳ-қаҳаларининг охири кўринмасди. Ширакайф меҳмонлар орасида фақат мезбон Файзулла Назаровгина қимтиниб, сукут сақлаб ўтирарди. Дастурхон атрофидагиларнинг салобати уни босиб қўйиган эди. Ахир, улар кимсан — катта олим, республика Фанлар академиясининг ходимлари, Назаров эса оддий одам, лавозими ҳам оддий: Когон районидаги «Большевик» ишчи кооперациясининг катта бухгалтери. Бир пайтлар Тошкент Халқ хўжалиги институтининг биринчи курсини ўқиёлмай ташлаб кетган чала бухгалтер. Назаров ҳасад билан шундай деб ўйлаб ўтирарди: Оҳ, ўша кўк муқовали дипломдан биттаси унда ҳам бўлса. Ҳозиргидай қисиниб-қимтиниб ўтирармиди. Файзулла Назаров ҳам катта бир идоранинг ҳашаматли кабинетида, креслода савлат тўкиб ўтирган бўларди... Хаёл қурғур унинг чўт қоқавериб қадоқ бўлиб кетган қўлларидан ушлаб ширин орзулар оғушига етаклаб кетди. У меҳмонлардан бирига жовдираб қараркан, аста сўради:

— Диплом нима бўлади энди? Самарқанд кооператив институтининг дипломи бўлса, сизлардан ҳеч нарсани аямаган бўлардим.

Ҳамсуҳбати унга кулимсираб қараб қўйди:

— Диплом бўлади, ука. Сира ҳавотир олма. Институтга конкурссиз киритиб қўямиз, йўлига имтиҳон ва синовлардан ўтиб юраверасан. Шундай қиламизки, ҳатто колхозингдан ҳеч қаёққа қўзғолмай имтиҳонларни топшириб, диплом темасини ёқлаб ҳам оласан. Агар хоҳласанг, жон куйдирмай эртагаёқ дипломли бўлиб қоласан. Фақат етуклик аттестати, справка ва характеристикани тезроқ бизга келтириб берсанг бас. Ундан кейин анови, хизмат ҳақи дегандай...

— Тортинмай сўрайверинг, қанча десангиз ҳам...

— Минг сўм. Буниси хамир учидан патир бўлади. Кейингисини яна гаплашаверамиз...

Эртаси куни улар «Заря» меҳмонхонасида яна учрашдилар. «Профессор» Назаровдан керакли ҳужжатларни ва бир даста пулни олиб, унинг титраб турган қўлларига Самарқанд кооператив институтининг янгигина дипломини тутқазди. Жон куйдирмай олий маълумотли бўлиб олган Файзулла Назаров сахий профессорларнинг исми ва фамилиясини ҳам суриштирмай, меҳмонхонадан қанот боғлаб чиқди. Аммо улар кўп ўтмай яна учрашдилар. Бу учрашув суднинг қора курсисида бўлди. Файзулла Назаров шу ердагина «академик» ва «профессор»нинг исмини билиб олди. Улар Бекмурод Тўлаев ва Набижон Шариповлар эди.

Тўлаевнинг «олим»лик ва дипломфурушлик фаолияти 1972 йил баҳорида барҳам топди. Улар Косон районида Файзулла Назаровга диплом сотиб, ичкиликбозлик қилишаётган пайтда қўлга олинди. Жиноят қидирув бўлимининг катта инспектори, милиция капитани Жумақулов тинтув пайтида Тўлаевнинг чўнтагидан пачка-пачка пул ва бошқа кишиларнинг номи ёзилган турли ҳужжатлар топиб олди. Бундай справкаларнинг бирида «Косон» совхозининг бригада бошлиғи Рўзиевнинг ҳам номи кўрсатилган эди.

Тергов пайтида Рўзиев Тўлаевдан 1000 сўмга диплом сотиб олганлигига иқрор бўлиб, дипломни терговчининг қўлига топширди. Кўп ўтмай, Тўлаевнинг яна бир мижози — шу совхознинг прораби Қурбон Шофайзиев ҳам милицияга таклиф этилди. Тинтув қилинганида унинг уйидан Тошкент Қишлоқ хўжалиги институти муҳри босилган ва имзо қўйилган учта дипломнинг тўлдирилмаган бланкалари топиб олинди. Экспертиза бу имзолар ҳам, дипломлар ҳам сохта эканлигини тасдиқлади. Ана шундан кейин дипломфурушлар фаолияти билан ички ишлар бошқармасининг жиноий қидирув бўлими катта инспектори, милиция майори М. Рогожина, республика Ички ишлар министрлиги тергов ишлари бошқармасининг терговчилари милиция капитанлари М. Бойбеков ва К. Янабоев ўртоқлар шуғулланишди.

...Ниҳоят Тошкентдаги «Коммуналчи» клубида жиноятчилар устидан суд бўлди. Суднинг қора курсисида бошқа жиноятчилар билан бирга республика «Гастроном» озиқ-овқат базасининг рассомлари В. Крилов ва В. Варачинлар ҳам бор эди.

Бу икки жиноятчининг фаолияти 1969 йилдан, цинкография усули билан шоферлик гувоҳномасига қўшиб бериладиган талонларнинг бланкаларини тайёрлашдан бошланган эди. Улар ўша йили «янги иш»ни ўзлаштириб, ўз шериклари — 56-автобазанинг техника хавфсизлиги бўйича инженери Юрий Привалов ва инженер Афанасий Прокопенко орқали ўзлари тайёрлаган сохта талонларни шоферларга арзон-гаров пуллай бошладилар.

Текин даромад жиноятчиларнинг иштаҳасини карнай қилиб юборди. Талонлардан тушган пул қониқтирмай қўйгач, Крилов ўз шерикларига олий ўқув юртлари ва техникумларнинг дипломларини тайёрлаш билан шуғулланишни таклиф этди. Шу мақсадда ўз тўдасига Тошкент тўқимачилик ва атторлик буюмлари фабрикасининг муқовасози Б. Логинов, республика Қурилиш министрлигининг «Оргтехстрой» трестига қарашли босмахона директори Ислом Усмоновни таклиф этди. И. Усмонов анчагина пул эвазига уларни ҳарф ва босмахона бўёқлари билан таъминлаб, ҳатто ўзи раҳбарлик қилаётган босмахонада дипломга қўшиб бериладиган бланкалардан 200 донасини ҳам тайёрлаб берди. Сотилган ҳар бир диплом ҳисобига Крилов ва Варачинлар 400 сўмдан улуш олар эдилар.

Прокопенко ресторан ва меҳмонхоналарда изғиб юриб, диплом учун харидор топиш билан шуғулланарди. У шундай усул билан «Узсельхозтехника» Қоракўл район бўлимининг бульдозерчиси У. Яхшиузоқовга 1500 сўмга, шу райондаги «Ўзбекистон» колхозининг слесари А. Абдуқодировга 2000 сўмга, Бўстонлиқ районидаги Боғистон қишлоғида яшайдиган А. Ашуровга 1000 сўмга сохта диплом сотди.

Дипломфурушларнинг сафи тобора кенгайиб борарди. Республика Қишлоқ хўжалик министрлиги ишлаб чиқариш бошқармасининг мастери Н. Кравец, шу министрликка қарашли ишлаб чиқариш техникасини комплектлаштириш бошқармасининг марказий базаси товароведи Н. Шарипов, қиладиган ишининг ҳам, яшайдиган жойининг ҳам тайини бўлмаган А. Суворов, И. Дербунов, А. Каримовлар ҳам жиноят кўчасига киришди.

Бекмурод Тўлаев тўданинг энг ишбилармон, юлдузни бенарвон урадиган олғир аъзоси эди. У беш йил аввал Косон район қишлоқ ва колхоз қурилиши бўлими тугатилгач, шу идоранинг муҳрини ўғирлаб, меҳнат дафтарчасига шу ерда ишлаётганлигини ёзиб олиб, икки йил бекор юрган эди. Сўнг Тошкент шаҳридаги 2-ЖЭКнинг қўлбола муҳрини ясаб, фақат ўзнинггина эмас, тўдадаги бошқа шерикларининг ҳам иш жойини «тайин» қилиб қўйди.

Бекмурод Тўлаев дипломфурушлар тўдасининг аъзоси бўлиб олгач, ҳамкасби Шарипов билан ўзларига сохта диплом ясаб олиб, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг физика-техника илмий тадқиқот институтига ишга келишди. Институт раҳбарлари уларни текшириб ўтирмай, Тўлаевни концентрациялаш қурилмалари секторининг мудири, Шариповни эса гелиофизика бўлимининг инженери қилиб тайинладилар. Ана шундан кейин бу ҳар иккала жиноятчи учун кенг кўча очилди.

...Суд ҳайъати қора курсида дипломфуруш жиноятчилар билан бир қаторда улардан сохта диплом сотиб олган ҳамма кишиларни ҳам ўтказиб қўйди. Шулардан бири Серий деган кимса эди. У Тошкент политехника институтини битирганлиги тўғрисидаги сохта дипломли бўлиб олгач, Ленин район электр тармоқлари бўлимига инженер бўлиб ўтди. Чилонзор район озиқ-овқат савдосига қарашли 14-магазиннинг собиқ мудири Эркин Ортиқбоев ҳам дипломфурушлардан Самарқанд кооператив институти дипломини сотиб олгач, Октябрь район озиқ-овқат савдосига қарашли 43-магазиннинг мудири бўлиб олди. «Узторгодежда» базасининг товароведи Геннадий Чжен 1500 сўмга сотиб олган дипломи билан «Коопосилторг»нинг Тошкент шаҳар базасига катта товаровед бўлиб ўтди. Орадан кўп ўтмай, базанинг бўлим бошлиғи қилиб тайинланди...

Куйбишев район халқ суди дипломфурушларнинг ишини чуқур ўрганиб чиқди. Суд ҳукми билан жиноятчилар қилмишларига яраша жазо олдилар.

Ю. РЕШЕТНИК,
Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлигининг ходими.

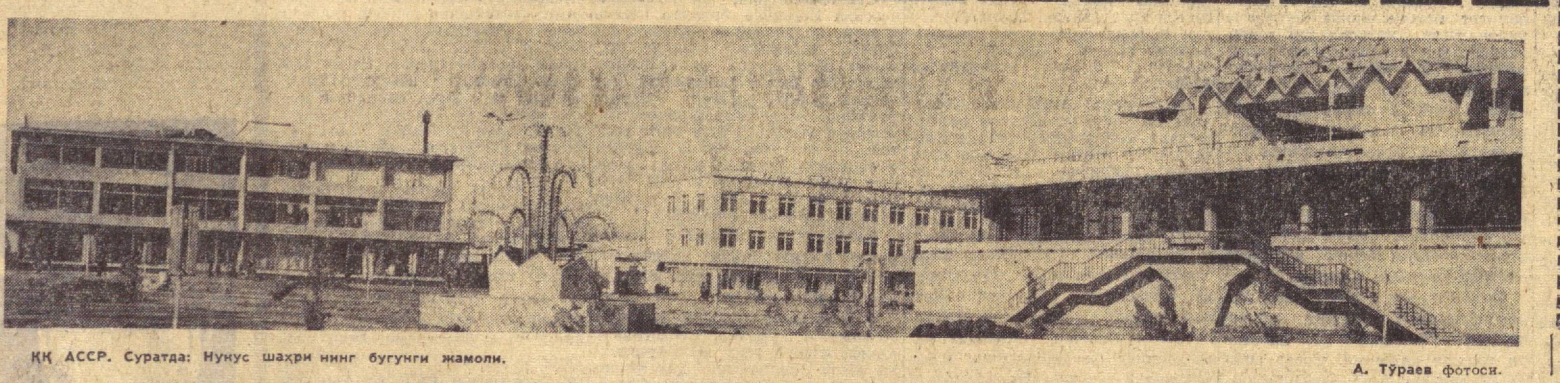

ҚҚ АССР. Суратда: Нукус шаҳрининг бугунги жамоли.

А. Тўраев фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

ФИЛЛАР САБАБЧИ БЎЛДИ

ДЕҲЛИ. Ёввойи филлар подасининг бошлиғи тепалиндан темир йўл изларига ағдарилиб тушганидан кейин филлар уни қутқармоқчи бўлиб шу йўлга тўпланиб қолишди. Ғарбий Венгалия штатидаги Силигури шаҳри билан Жайпалгури шаҳри ўртасидаги темир йўлни филлар подаси мана шундай тўсиб қўйганлиги натижасида поездлар қатнови тўрт соат тўхтаб қолди.

ТАНГАХЎР ТЮЛЕНЬ

НЬЮ-ЙОРК. Портленд шаҳридаги ҳайвонот боғида (Орегон штати) ҳаммага жуда ёқиб қолган «Блимп» номли тюленни тезлик билан операция қилиш лозим бўлиб қолди. Ветеринар-хирург бу тюлененнинг қорнида ҳар хил танга-чақалар тўпланиб қолганлигини кўриб жуда ҳайрон бўлди. Тюлень сузиб юрган ҳовузга томошабинларнинг танга-чақа ташлаши одат бўлиб қолганлиги маълум. У мана шу ташланган ялтироқ танга-чақаларни балиқ деб ўйлаб ютиб юбораверган, чунки ҳайвонот боғи ходимлари унга озуқа бўладиган майда балиқларни мана шундай улоқтириб кетаверардилар.

ҒОР ИЧИДА САНАТОРИЙ

СОФИЯ. Табиатнинг энг ажойиб жойларидан бири бўлган Рабишка ғори кўпдан бери сайёҳларнинг эътиборини жалб қилмоқда. Ер остидаги чиройли саройлар, одамлар ва ҳайвонларни эслатувчи ғалати сталактит шакллар, тиниқ ва тоза сув билан тўла ер ости кўллари бу ғорнинг шуҳратини ошириб юборди.

Яқинда бу ғорда санаторий қуриш ишлари бошланади. Болгария медицина ходимлари ва олимларининг айтишларига қараганда, ғорнинг микроиқлими нафас қисиш сингари оғир дардни даволашга ёрдам беради. Санаторий ер остидаги заллардан бирига жойлаштирилади ва барча зарур ускуналар билан жиҳозланади.

(ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 17.40 — ТОШКЕНТ. 17.45 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.35 — Тележурнал. 18.45 — «Ахборот». 19.00 — Социалистик мусобақа кенг қулоч ёйсин. 19.25 — Сирдарё ГРЭСининг беш куни. Тўртинчи кун. 19.40 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.00 — Тарас Шевченконинг ижодий портрети. 21.10 — «Ахборот». 21.30 — **Куйла, Санобар** (фильм-концерт). 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — **Дўстлик экрани.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 17.00 — МОСКВА. 19.40 — ТОШКЕНТ. 20.10 — МОСКВА. 20.50 — **Қора фариштaлар** (бадиий фильмининг 1-серияси). 22.00 — Беш йилликнинг тўртинчи йили (Тошкент). 22.30 — Музикали учрашувлар. 23.10 — Спорт кўрсатуви, УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — **Любовь Яровая** (фильм-спектаклнинг 2-серияси). 22.25 — Врач маслаҳати. 22.35 — Буюк совет композиторлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/II да **Марварид изловчилар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/II да **Инқилоб тонги** (кеч соат 6 да) 1/III да **Самандар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/II да **Тошболта ошиқ.** 1/III да **Ажаб савдолар.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/II да **Фидоий.**

КИНО

Тинч океанда ҳам... — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Темир ниқоб — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (11.00, 13.30, 16.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 19.30), БИЛИМЛАР УЙИ (13.30, 16.00, 18.30), «ДРУЖБА» (11.00, 14.00, 17.00, 19.30).

Ёввойи қалб — «ЧАЙКА» (18.00, 20.00, 21.45), «ВОСТОК» (18.00, 20.00, 21.00).

Уч мушкетёр — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (13.00, 16.15, 20.45).

Инкогнито хоним — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (11.30, 19.30).

Кашмирдаги севги — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Ёмғир ёғди, излар ювилди — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Одам оркестр — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Катта программа — «ВОСТОК» (10.00, 13.00, 16.00).

Ватерлоо — «ДРУЖБА» (12.00, 14.40, 15.00, 20.30).

А. НАВОИЙ НОМИДАГИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

2/IIIда — **Чио-чио-сан.**
3/IIIда — **Улик малика ва етти баҳодир ҳақида эртак** (кундузи).
ФЛОРИЯ ТОСКА (кечқурун).
5/IIIда — **Майсаранинг иши.**
7/IIIда — **Риголетто.**
8/IIIда — **Оққуш кўли** (кундузи).
ТРАВИАТА (кечқурун).
9/IIIда — **Князь Игорь.**
10/IIIда — **Евгений Онегин** (кундузи).
СПАРТАК (кечқурун).

Кундузги спектакллар соат 12.00 да, кечки спектакллар соат 19.00 да бошланади.

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

6—8 МАРТ КЕЧ СОАТ 7 да Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари қурултойига ва хотин-қизлар байрамига бағишланган

КАТТА КОНЦЕРТ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ДИЛБАР АБДУЛЛАЕВА, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ;
ХАБИБА ОХУНОВА ва МАҲМУДЖАН ИСОМИДДИНОВ (Наманган)

Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Қарима УЗОҚОВА, Азиза ТУЛАГАНОВА, Ойхон ЁҚУБОВА, Алижон ҲАСАНОВ, Азиз АЗИЗОВ, Саттор ИСМОИЛОВ ва бошқалар.

Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғулом ТОЖИАЪЛОЕВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ● ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р. 01265. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583.